

REFERAT Eldrerådet d. 14-03-2024

Mødedato Torsdag d. 14. marts 2024 kl. 10:00

Mødested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	8
Godkjenning av eldrerådets protokoll av 22.02.2024.....	9
Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2024-2027 for Helse og mestring.....	11
Videreføring av formannskapetets dialogmøter.....	18
Delegerte saker.....	25
Meldingssaker.....	26
Referatsaker.....	27

Punkt .: Møtedokumenter

Bilag

Program storbykonferanse eldreråd oppdatert

Presentasjon Kristiansand boligstiftelse

Svar på spørsmål fra Eldrerådet i møtet 14. mars - i fbm med sak om oppfølging av økonomiplan 2024-2027

Vedtatt ØP i Eldrerådet

Komplett innkalling_ Eldrerådet (14.03.2024)

Saksliste Eldrerådet 14.03.2024

PROTOKOLL ELDRERÅDET

Dato: 14.03.2024
Sted: Formannskapssalen
Behandlede saker: 21/24 - 23/24
Møtets varighet: Kl. 10.00 til 13.15
Møteleder: Leder i utvalg Arild Birkenes

Til stede:

Arild Birkenes
Renate Erika Charlotte Grønvold Bugge
Ingrid Wisløff Jæger
Anne Cecilie Schefte
Jan Helge Torkelsen
Johnny Greibesland
Åse Birgit Løvdal
Leif Aksel Lindland (V) for
Ingen vara for

Forfall:

for Arild Ernst Berge
Reidun Westergren

Til stede fra administrasjonen:

Hilde Engenes, Teamleder strategi og plan
Anne Grete Widding, virksomhetsleder frivillighet
Tamara Villanueva, utvalgssekretær

Dessuten møtte:

Frode Kuli, dagligleder Kristiansand boligstiftelse
Rune Kvevik, styreleder Kristiansand boligstiftelse

Utdelt i møte:

Program for storbykonferansen for Eldrerådet 10. – 12. juni 2024

Orienteringer:

Kristiansand boligstiftelse

Frode Kulien, dagligleder Kristiansand boligstiftelse orienterte om planen Kristiansand kommune har vedrørende vedlikehold av kommunale leiligheter.

Fysisk tilrettelagte boliger for eldre - utfordringsbilde

- Økonomi, styring og beredskap
- Dagens situasjon
- Steinkleiva 15- 58 leiligheter
- Eivind Jarlsgate 5 – 71 leiligheter
- Østre Strandgate 70 – 60 leiligheter
- Kvartal 6- 72 leiligheter
- Mølleparken, Ærfuglveien, Østerøya og Straiskleiva
- Vi er bekymret for en kraftig økning i ubebodde/ledige leiligheter og kommunens tildelingspraksis
- Pr. 1/3-2024
- Hvorfor er det slik?
- Svar fra kommunen
- Hva er en kommunalbolig?
- Er dette grunnen til at eldre ikke søker?
- Vedlikehold og tildelingspraksis
- Opphevelse av Kristiansand kommune stiftelse for utleieboliger

Vedlikehold

- Vedlikehold kommunale boliger
- Sammenligning av kostnader brukt til vedlikehold av Stiftelsenes og kommunens utleieboliger

Tildelingspraksis

- Boligsosial handlingsplan
- Oppsummering – hovedutfordringer knyttet til boligmasse kommunen disponerer
- Feil i rapporten
- Rapport
- Eldre kjøper selv
- Prosjekt velferdsteknologi

Orientering ved leder Arild Birkenes

Helseutvalget

- Orienteres om saken under eventuelt.

Storbykonferansen

- Gjennomgang av program for storbykonferansen for eldreråd den 10. – 12. juni.
- Program for konferansen utdelt i møtet. Legges ved protokollen.
- Det er 10 byer som deltar i storbykonferansen.
- Er det lurt å etablere en arbeidsgruppe for å forsøke å få enda flere byer engasjert?
- Eldrerådet godkjenner programmet som den fremstår.

Oppfølging etter kurset og veien videre

Rådet utarbeider forslag til handlingsplan. Arbeidsgruppe nedsettes. Den består av Jan Helge Torkildsen, Åse Løvdal og Arild Birkenes, leder av rådet. Arbeidsgruppes mandat blir å utarbeide utkast til handlingsplan.

Behandling av utvalgssak

21/24 Godkjenning av Eldrerådets protokoll av 22.02.2024 (ark.nr. 2023027017)

Eldrerådets vedtak:

Eldrerådet godkjenner protokollen fra møtet 22.02.2024.
(Enst.)

22/24 Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2024-2027 for Helse og mestring (ark.nr. 2023027853)

Eldrerådets vedtak:

Rådet slutter seg til direktøren for helse og mestring sin anbefaling ifølge vedtatt økonomiplan 2024 – 2027.
(Enst.)

Forslag:

Leder av utvalget har fremmet følgende forslag: «Rådet slutter seg til direktøren for helse og mestring sin anbefaling ifølge vedtatt økonomiplan 2024 – 2027.»

Voteringer:

Ved votering ble utvalgsleders forslag enstemmig vedtatt.

23/24 Videreføring av formannskapetets dialogmøter (ark.nr. 2024003406)

Eldrerådets innstilling:

1. Det gjennomføres dialogmøter i 2024 i samarbeid med bydelrådene
2. Formannskapet nedsetter et arbeidsutvalg på 3 personer. Utvalget får ansvar for å bestemme tema på dialogmøtene i samarbeid med bydelrådene.
3. Det gjennomføres temamøter etter behov.
4. Det anbefales at Eldrerådet også blir representert under dialogmøtene og at saker med relevans for bydelenes eldre blir en del av dagsorden på møtene.

(Enst.)

Forslag:

Eldrerådet fremmer følgende tilleggsforslag til pkt. 4: «Det anbefales at Eldrerådet også blir representert under dialogmøtene og at saker med relevans for bydelenes eldre blir en del av dagsorden på møtene.»

Voteringer:

Rådet sitt tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.
Kommunedirektørens forslag ble enstemmig vedtatt.

Protokolltilførsel:

Eldrerådet fremmet følgende protokolltilførsel:

«Eldrerådet støtter at dialogmøter i bydelene fortsettes. Eldrerådet registrer at evalueringen av møtene viste det at barn og unge var representert på alle møtene som ble gjennomført i kommunens bydeler bidro positivt til dialogmøtenes kvalitet. På bakgrunn av det, og sett i relasjon til den demografiske utviklingen med betydelig flere eldre fremover, anbefales det at Eldrerådet også blir representert og at saker med relevans for bydelenes eldre blir en del av dagsorden på møtene.

Eldrerådet anbefaler videre at bydelsrådene blir mer involvert når det gjelder innspill, ideer, forslag til saker som kommunen skal løpende behandle og at det administrativt tilrettelegges for at Eldrerådet årlig kan avholde et møte med representanter fra bydelsrådene.»

Eventuelt:

Orientering om invitasjon fra ordfører Mathias Bernander

Leder orienterte om invitasjon til stor rundbordskonferansen «workshop» for hvordan morgendagens Lagmannsholmen skal se ut. Utvalgsleder og Renate og leder deltar i dette.

Støtte til demenskor på Strømme

Rådet ønsker en orientering om dette tilbudet. Saksbehandler Bernt Erik Klokkervold inviteres til å holde en presentasjon under neste møte i Eldrerådet.

Oppfølging av aktuelle saker i kommunens politiske utvalg

Leder av utvalget ønsker å ha representanter fra selve rådet som kan følge opp aktuelle saker på vegne av Eldrerådet i øvrige utvalg. Johnny Greibesland følger opp kultur- og idrettsutvalget. Åse Løvdal følger opp oppvekstutvalget.

Det opplyses om at politiske møter for hovedutvalg i Kristiansand kommune, kan både følges på direktesending og sees på arkivopptak. Nettside: <https://kristiansand.kommunetv.no/>

Orientering om sak om utvidelse fra 9 til 11 medlemmer i rådene

Åse Løvdal orienterte om Eldrerådet sammensetning i bystyret.

Hefte fra KS «Håndbok i aldersvennlige lokalsamfunn»

Anne Grete Widding skaffer heftet til Eldrerådet.

Helseutvalget

Teamleder Hilde Engenes har holdt orientering om vedtatt økonomiplan for Eldrerådet. Presentasjonen legges ved protokollen.

Svar på spørsmål fra Eldrerådet vedrørende hva som ble lagt inn i budsjettet til ekstra vedlikehold ved behandlingen av budsjettet for 2024-2027 legges ved protokollen.

Møtet hevet.

Punkt .: Behandling av utvalgssak

Punkt 21/24: Godkjenning av eldrerådets protokoll av 22.02.2024

Bilag

Protokoll Eldrerådet 22.02.2024

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2023027017
Saksbehandler Eva Sand

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eldrerådet	14.03.2024	21/24

GODKJENNING AV ELDRERÅDETS PROTOKOLL AV 22.02.2024

ELDRERÅDET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 14.03.2024 SAK 21/24

Eldrerådets vedtak:

Eldrerådet godkjenner protokollen fra møtet 22.02.2024.
(Enst.)

14.03.2024

Punkt 22/24: Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2024-2027 for Helse og mestring

Bilag

Vedtak HELSEUTV, 27022024, Sak 8/24, Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2024-2027 for Helse og mestring

Vedtak HELSEUTV, 19032024, Sak 15/24, Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2024-2027 for Helse og mestring

Dato 19. februar 2024
Saksnr.: 2023027853-4
Saksbehandler Hilde Engenes
Godkjent av Brede Skaalerud

Saksgang
Helseutvalget
Eldrerådet

Møtedato
27.02.2024
22.02.2024

Oppfølging av vedtatt økonomiplan 2024-2027 for Helse og mestring

Forslag til vedtak

[Helseutvalget slutter seg til hvordan direktør for Helse og mestring anbefaler å følge opp vedtatt økonomiplan for perioden 2024-2027.](#)

Sammendrag

Da kommunedirektørens forslag til økonomiplan for Kristiansand kommune, 2024-2027 ble behandlet i desember 2023, gjorde Bystyret en del vedtak om endringer i budsjettet og verbalvedtak som skal følges opp av administrasjonen.

Direktør for helse og mestring ønsker å forankre oppfølgingen av vedtatt økonomiplan i Helseutvalget. I saken gjøres det rede for oppfølging av prioriterte innsatsområder og særlig utfordrende forhold i perioden, særskilte budsjettendringer og verbalvedtak.

Bakgrunn for saken

Da kommunedirektørens forslag til økonomiplan for Kristiansand kommune, 2024-2027 ble behandlet i desember 2023, gjorde Bystyret en del vedtak om endringer i budsjettet og verbalvedtak som skal følges opp av administrasjonen.

Direktør for helse og mestring ønsker å forankre oppfølgingen av vedtatt økonomiplan i Helseutvalget. I saken gjøres det rede for oppfølging av prioriterte innsatsområder og særlig utfordrende forhold i perioden, særskilte budsjettendringer og verbalvedtak.

Budsjettendringene i vedtatt økonomiplan for helse og mestring i perioden 2024-2027 er i all hovedsak knyttet til kompensasjon for økte demografikostnader, driftsbehov relatert til vedtatte investeringer og kompensasjoner for inntektsbortfall som følge av endrede rammebetingelser. Området er ikke kompensert fullt ut for demografikostnader og lønns- og prisvekst. Dette er i realiteten innsparinger som området må håndtere gjennom driftstilpasninger i perioden.

Sakens innhold

I denne saken har direktøren vurdert områder i vedtatt økonomiplan som det er spesielt viktig at Helseutvalget er orientert om når det gjelder hvordan de er tenkt håndtert og hvilke utfordringer en står overfor. Saken tar for seg:

1. Oppfølging av prioriterte innsatsområder i perioden
2. Oppfølging av særskilte budsjettendringer
3. Oppfølging av verbalvedtak

De ulike forholdene som omtales i denne saken vil bli fulgt opp gjennom de ordinære rapporteringene ved 1. og 2. tertial.

1. Oppfølging av prioriterte innsatsområder i vedtatt økonomiplan

Basert på utfordringsbildet videreføres tidligere vedtatte hovedstrategier for tjenesteutvikling i perioden:

- Videreutvikle profilen som **hjemmetjenestekommune** - for å gi befolkningen mulighet til å bo trygt i eget hjem og nærmiljø så lenge som mulig
- Videreutvikle **helsefremmende og forebyggende innsatser**- for å gi befolkningen i alle aldre mulighet til å leve et aktivt og selvstendig liv så lenge som mulig
- Videreutvikle **bolig- og tjenestetilbud** – for å sikre grunnleggende livsbetingelser som inkluderer innbyggere i alle aldre og livssituasjoner i gode bomiljø og sosiale fellesskap
- Videreutvikle tiltak og virkemidler som **motvirker «utenforskap»** i samfunnet og bidrar til økt deltakelse i utdanning og arbeidsliv

Helse og mestring vil jobbe prioritert med følgende innsatsområdene i perioden:

- Arbeidsgiverfeltet
- Plan og utviklingsarbeid
- Realisering av handlingsplan e-helse
- Intern virksomhets- og økonomistyring

Innsats som understøtter driftstilpasningene til vedtatt budsjett har hovedprioritet i 2024 og er innarbeidet i virksomhetsplan for Helse og mestring. Prioriteringen innebærer at Helse og mestring toner ned innsats på andre felt, som ikke vil være like kritiske med tanke på de nødvendige driftstilpasningene som må gjennomføres for å sikre bærekraftig tjenesteutvikling. Det er særlig omfattende driftstilpasninger på habiliteringsfeltet, rus- og psykisk helsefeltet og Omsorgssenter som vil prege inngangen til perioden. Direktør for helse og mestring vil holde Helseutvalget godt oppdatert om dette arbeidet, gjennom både løpende orienteringer og saker som vil bli lagt frem for behandling.

I og med at aktivitet som understøtter driftstilpasninger til vedtatt budsjett er prioritert i 2024, får dette også konsekvenser for hvordan direktør for Helse og mestring foreslår å prioritere vedtatte verbalvedtak.

2. Oppfølging av særskilte budsjettendringer

Budsjettreduksjon vaksinasjonskontoret

I vedtatt budsjett er det fra 2025 lagt inn et nedtrekk i rammen tilsvarende 0,5 mill.kr på driften av vaksinasjonskontoret. Nedtrekket er knyttet til forventninger om at kommunen legger ned den inntektsgivende delen av vaksinasjonskontoret. Direktør for Helse og mestring må utrede og vurdere hvilke konsekvenser dette vil få, blant annet med hensyn til hvordan kommunen eventuelt kan ivareta sine lovpålagte oppgaver på andre måter enn gjennom dagens valgte organisering og finansiering.

Oppfølging:

Direktør for helse og mestring vil legge frem en sak for helseutvalget innen juni 2024 som vil danne grunnlag for rullering av økonomiplan 2025-2028.

Forventet gevinst i forbindelse med effektivisering av VIA (Vårt interne arbeidsmarked)

I vedtatt budsjett er det lagt inn et nedtrekk i rammen til helse og mestring tilsvarende 1,5 mill.kr fra 2025. Dette er knyttet til en forventning om at mer effektiv samhandling og raskere saksbehandling i forbindelse med saker i Via vil gi reduserte kostnader til områdene. Utfordringen her er at kostnadene området har i dag ikke er budsjetterte utgifter. Direktør for Helse og mestring finner det derfor ikke forsvarlig å legge dette, som i realiteten blir et innsparings- og effektiviseringstiltak, på tjenestene. Rammenedtrekket legges derfor på overordnet ansvar. Det må i samarbeid med Organisasjon i løpet av 2024 jobbes med hvordan gevinster skal hentes ut og følges med på- når det gjelder forbedringsarbeid rundt VIA.

Oppfølging:

Direktør for Helse og mestring følger dette opp i samhandling med Organisasjon. Gevinstrealisering følges tett og synliggjøres i forbindelse med ordinær rapportering og status vil danne grunnlag for rullering av økonomiplan 2025-2028

Prøveprosjekt med Husassistenter

Det er vedtatt å igangsette et prøveprosjekt over to år med Husassistenter på to omsorgssentre i perioden. Det er bevilget 3 mill.kr til dette fra 2025. Tiltaket er ment å bidra til arbeidet med bærekraftig oppgave- og ansvarfordeling som frigjør ressurser og øker omsorgskapasiteten og som samtidig kan bidra til å redusere sykefravær relatert til høyt arbeidspress. Det er forventet at samhandling og innovasjon bidrar med følgeforskning på forsøksordningen.

Oppfølging:

Direktør for Helse og mestring ser for seg at en i 2024 planlegger og rigger forsøksordningen, som må sees i sammenheng med tiltak som allerede er satt i verk med hensyn til mer bærekraftig oppgave- og ansvarsfordeling, blant annet avdelingsverter og TØRN- satsingen. Helseutvalget vil i løpet av 2024 blir forelagt en vurdering og plan for hvordan prøveprosjektet tenkes gjennomført og evaluert i henhold til det politiske vedtaket. Direktør for Helse og mestring vil komme tilbake med en orientering til Helseutvalget om ulike innsatser på arbeidsgiverfeltet i løpet av våren 2024.

Budsjettreduksjon sosialhjelp

Sosialhjelpsbudsjettet er vedtatt redusert med 2,5 mill. kr i 2024. Dette var knyttet til antatt effekt av en opprinnelig bevilgning til arbeidet med programmet "Flere i arbeid. I vedtatt budsjett er til sammen 2 mill.kr av den opprinnelige bevilgningen overført til Hopeful. Programmet Flere i arbeid går inn i sitt siste år i 2025. Det blir derfor viktig i 2024 å følge med på gevinstrealisering og innvirkningen på behovet for sosialhjelp.

Styrking av hjemmetjenesten

I vedtatt budsjett er det i tråd med vedtatt strategi om å utvikle hjemmetjenestekommunen, bevilget styrking til hjemmetjenesten tilsvarende 2 mill.kr fra 2024, økende i perioden. I budsjettforslaget fra kommunedirektøren som er vedtatt, ligger det også inne en prioritering av midler til å styrke blant annet hjelpemiddelformidling og hjemmerehabilitering

Oppfølging:

Direktør for helse og mestring sikrer en disponering av styrkingen som svarer til behovsøkningen, basert på kommunens lovmessige forpliktelser og den vedtatte strategien om å styrke profilen som hjemmetjenestekommune

Bevilgning til «Helt med»

Det er i vedtatt budsjett bevilget midler til å styrke arbeidet rettet mot utviklingshemmede og deres mulighet til å delta i arbeid og utdanning.

Oppfølging:

Direktør for helse og mestring har initiert et samarbeid med andre områder- med tanke på å bruke bevilgede midler for å styrke eksisterende innsats og øke gjennomføringen av tiltak som gir flere med utviklingshemming muligheten til deltakelse. Direktør for helse og mestring vil i vår legge frem en sak som omhandler tjenesteutviklingen på habiliteringsfeltet. Det er naturlig at arbeidet med «Helt med» omtales nærmere da.

Midler og samarbeidsavtaler med ulike organisasjoner

i budsjett for 2024-2027 er det vedtatt en rekke bevilgninger til ulike organisasjoner og forventinger til at administrasjonen oppretter samarbeidsavtaler med angitte organisasjoner.

Oppfølging:

Direktør for Helse og mestring sørger for at budsjettvedtaket blir effektivt og tar initiativ til å inngå dialog med organisasjoner som det i budsjettvedtaket er pekt på at man skal inngå samarbeidsavtaler med. Direktør for Helse og mestring vil legge frem innhold i avtalene i egen sak.

3. Oppfølging av verbalvedtak

I tabellen framkommer hvordan direktør for helse og mestring følger opp verbalvedtakene området er ansvarlig for.

Verbalvedtak	Presisering	Oppfølging
2024-10 Tilrettelegging for mer bruk av Inn På Tunet-tjenester	Bystyret ber administrasjonen tilrettelegge for mer bruk av Inn På Tunet-tjenester i skole og eldreomsorg.	Vedtaket følges opp i forbindelse med utarbeidelse av temaplan for utvikling av fremtidens helse- og omsorgstjenester. Inn på Tunet vil også, sammen med andre relevante tiltak bli vurdert i øvrig planarbeid som vil pågå i år, blant annet på rus- og psykisk helsefeltet.
2024-11 Samordning av utbetalingsdatoer for sosiale ytelser	Bystyret ber administrasjonen om å samordne utbetalingsdatoer for ulike sosiale ytelser gitt av kommunen.	Utbetalingstidspunkt for kommunale ytelser kan tilrettelegges den enkeltes behov for samordning. Dette gjøres. Utfordringen når det gjelder statlige ytelser med ulike utbetalingsdatoer løftes som problemstilling av kommunen i relevante sammenhenger nasjonalt – med tanke på bedre samordning som vil gi bedre oversikt og kontroll for den enkelte ytelsesmottaker
2024-12 Prøveprosjekt med husassistenter	Bystyret ber administrasjonen sette i gang et toårig prøveprosjekt med husassistenter på to egnede institusjoner i kommunen etter modell fra Stavanger kommune. Målet er å lette byrden til de ansatte, samt forebygge gjennomtrekk av ansatte og sykefravær. Innovasjon og samhandling gjennomfører følgeforskning på prosjektet.	Mandat for prøveordningen utarbeides i løpet av 2024, jfr omtale over. Oppstart fra 2025 som angitt i budsjettvedtaket. Helse og mestring tar initiativ overfor Saminn mht å planlegge følgeforskning som angitt i vedtaket.
2024-13 Forenkling av søknadsprosess til BPA ordningen	Bystyret ber om en sak som belyser hvordan søknadsprosessen knyttet til BPA-ordningen kan forenkles. Saken må også belyse kommunens tildelingskriterier for BPA og vurdere hvor strenge disse er sammenlignet med andre kommuner.	Direktør for Helse og mestring vil legge frem en sak for Helseutvalget, i løpet av høsten 2024 som belyser saken. BPA- ordningen vil også bli omfattet av temaplan for helse- og omsorgstjenester, hvor en blant annet vil ta inn eventuelt nye nasjonale føringer knyttet til oppfølgingen av NOU en «Selvstyrt er velstryrt», hvis dette kommer.

<p>2024-14 Midler til psykisk helse anbefales øremerket Blå Kors</p>	<p>I Økonomiplanen for kommunen innenfor "Helse og mestring" er det på side 128 satt inn i "Nye tiltak" 2,94 mill. kr til "Psykisk helse og rus - Statsbudsjett 2024". Midlene er begrunnet med behov for flere lavterskeltilbud innenfor rus- psykisk helse. Kommunedirektøren foreslår å overføre disse midlene til Helse og mestring. Anbefalingen er at 2,5 mill. kr av disse 2,9 mill. kr øremerkes Blå Kors Gatenært og at det legges til grunn bedre tilbud til flere, enda raskere, samt lavterskel. Blå Kors sitt gatenært prosjekt tar inn opp mot 100 brukere hver dag, og hvor brukerdoser har blitt redusert betydelig. Samfunnskostnadene ved å la vær å gripe fatt i utfordringene til brukerne utgjør 10-talls millioner per år. Et konservativt anslag tilsier at en krone til gatenært gir minimum 5 ganger besparelse for kommunen. (Forslag fremmet av PP/INP/KL/KONS).</p>	<p>Midlene det vises til er rammetilskudd kommunene i Norge er tildelt for å oppfylle nasjonale forventinger til å ha tilbud om tidlig og rask innsats på rus- og psykisk helsefeltet - til barn og unge og voksne. Forankring: Opptrappingsplan på psykisk helsefeltet høst 2023 og opptrappingsplan på rusfeltet (ventet april 2024) Direktør for helse og mestring vil legge frem en sak for Helseutvalget før juni 2024 som vurdere behovet for lavterskeltiltak til ulike målgrupper i kommunen – basert på kunnskapsgrunnlaget som vil foreligge i forbindelse med planarbeidet som vil pågå vår 2024 på rus- og psykisk helsefeltet. En eventuell budsjettregulering må foretas i forbindelse med 1 tertial.</p>
<p>2024-15 Utarbeidelse av rammeavtale FIDA og PitStop</p>	<p>Bystyret ber om at det utarbeides en rammeavtale med FIDA og PitStop på linje med andre inngåtte rammeavtaler.</p>	<p>Direktør for Helse og mestring går i dialog med organisasjonene med utgangspunkt i det som er kommunens behov å få dekket ut fra sitt samfunnsoppdrag. Direktør for Helse- og mestring vil legge frem en sak til helseutvalget i løpet av våren 2024.</p>
<p>2024-16 Kommunens arbeid inn mot pårørende til ulike brukergrupper</p>	<p>Bystyret ber administrasjonen om en sak der kommunens arbeid inn mot pårørende til barn med funksjonsnedsettelse, eldre og hjemmeboende personer blir belyst. Det bes om redegjørelse for tildeling av ulike former for avlastning. Videre må det fremkomme hvordan kommunen kan styrke samarbeidet og tilbudet til disse, slik at de lettere kan klare å stå i oppgavene.</p>	<p>Direktør for helse og mestring vil legge frem en sak til Helseutvalget, våren 2024 som belyser behovet for en bærekraftig tjenesteutvikling og omstilling på habiliteringsfeltet. Dette vil omfatte avlastningstjenestene. Når det gjelder pårørendearbeid i stort, vil dette bli belyst i temaplan for helse- og omsorgstjenestene som vil starte opp våren 2024. pårørendearbeid blir også tematisert i planarbeidet på psykisk helse- og rusfeltet</p>
<p>2024-17 Dialog med SiA om støtte til psykisk helsetilbud</p>	<p>Bystyret ber administrasjonen om å gå i dialog med Studentsamskipnaden i Agder for å kartlegge hvordan kommunen kan bidra til å støtte SiA sitt psykisk helsetilbud. Det legges frem en sak før rullering av økonomiplan som synliggjør ulike måter kommunen kan bidra med eventuelle administrative og/eller økonomiske kostnader.</p>	<p>Studenter i Kristiansand har på linje med øvrige befolkning tilgang på en rekke tilbud innenfor psykisk helsefeltet. På kommunens hjemmeside gis det særskilt informasjon om dette rettet mot studenter (link) Plan for legetjenester har fokusert på å videreføre et godt informasjonsarbeid om tilgjengelighet til tjenester og plan for psykisk helse vil også omfatte unge voksne og studenter. Kommunen vil i perioden opprettholde samarbeid med SiA på området.</p>

Punkt 23/24: Videreføring av formannskapets dialogmøter

Bilag

Vedtak Form, 10042024, Sak 24/24, Videreføring av formannskapets dialogmøter

Vedtak , 12032024, Sak 16/24, Videreføring av formannskapets dialogmøter

Vedtak RPF, 08042024, Sak 31/24, Videreføring av formannskapets dialogmøter

Vedtak RPF, 04032024, Sak 24/24, Videreføring av formannskapets dialogmøter

Vedlegg 1 - evalueringsrapport

Dato 4. mars 2024
Saksnr.: 2024003406-1
Saksbehandler Raimond Oseland
Godkjent av Anne Grete Widding
Ingunn Kvivik
Camilla Jarlsby
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Formannskapet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Eldrerådet
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato

10.04.2024
04.03.2024
14.03.2024
12.03.2024

Videreføring av formannskapets dialogmøter

Forslag til vedtak

1. Det gjennomføres dialogmøter i 2024 i samarbeid med bydelsrådene
2. Formannskapet nedsetter et arbeidsutvalg på 3 personer. Utvalget får ansvar for å bestemme tema på dialogmøtene i samarbeid med bydelsrådene.
3. Det gjennomføres temamøter etter behov.

Sammendrag

Fellesnemnda gjennomførte et forprosjekt som anbefalte nye Kristiansand å gjennomføre dialogmøter. Dette ble fulgt opp av nytt bystyre som vedtok at formannskapet skulle gjennomføre dialogmøter, spesielt i bydelene Søgne, Songdalen, Vågsbygd og Randesund. I kommunestyreperioden 2020-2023 ble det avholdt 22 dialogmøter i ulike bydeler, og 4 temabaserte møter. Dialogmøtene ble evaluert og konklusjonen er at ved en videreføring bør formannskapet ha et sterkere eierforhold til innhold og opplegg. Dialogen mellom formannskapets medlemmer og lokalbefolkningen fikk mer preg av lytting enn dialog og ved en videreføring må det gjøres endringer.

Vedlegg:

- Evaluering av formannskapets dialogmøter

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Fellesnemnda bestemte at det i nye Kristiansand skulle gjennomføres dialogmøter i Kristiansand. Dette ble stadfestet i bystyrets møte 29.1.2020 under sak 07/20 hvor det ble vedtatt at formannskapet skulle gjennomføre en forsøksordning med dialogmøter.

I bystyrets møte 29.1.2020 ble følgende vedtak gjort:

1. Formannskapet gjennomfører en 3-årig forsøksordning med dialogmøter i Søgne og Songdalen samt områdene Vågsbygd og Randesund.
2. Formannskapet slutter seg til kommunedirektørens forslag til gjennomføring som omtalt i saken.
3. Administrasjonen gis fullmakt til å justere på aktivitetene innenfor oppleggets intensjoner.
4. Forsøket evalueres innen utgangen av 2022.
5. Opplegget, herunder innhold/form, samt hyppighet, evalueres allerede høsten 2020.
6. Gruppeleder som ikke er representert i formannskapet blir invitert med i dialogmøter i Søgne og Songdalen samt områdene Vågsbygd og Randesund.

I saksfremlegget ble det anbefalt at det ble gjennomført evaluering med utgangspunkt i følgende to mål:

1. Lokale organisasjoner og ildsjeler utvikler samarbeid og ideer om hva som kan gjøre lokalsamfunnet til et enda bedre sted å bo.
2. Politisk ledelse blir kjent med lokale forhold.

Praktisk gjennomføring av dialogmøtene

Fra januar 2020 til mai 2023 ble det gjennomført 26 dialogmøter. 22 av disse møtene foregikk i bydelene i samarbeid med velforeninger og lokale organisasjoner. Fire av møtene, som ble gjennomført vårhalvåret 2023, var temamøter. Møtene ble stort sett avholdt på skoler i Kristiansand. Kommunestyresalene i Søgne, Songdalen og Kristiansand ble også benyttet. Møtet på Finsland ble lagt til Heradshuset, og temamøtet om Odderøya ble holdt på Kulturskolen. Møtene ble med andre ord avholdt så nær lokalbefolkningen som mulig.

Demokratienheten hadde ansvar for planlegging og regi av møtene. Enheten sørget for kaffe, bestilling og rigging av møtelokaler. Møtene ble annonsert gjennom kommunens digitale kanaler og i Fædrelandsvennen. I mange tilfeller bistod velforeningene med å markedsføre møtene på sine egne Facebook-sider. Etter hvert tok enheten også ansvar for strømming av møtene. Erfaringen viser at gjennomføring av dialogmøter krever forberedelser som forutsetter at man har satt av tilstrekkelig med personalressurser.

Evaluerings anbefalinger

I samsvar med bystyrets vedtak, punkt 5 (møte 29.1.2020), ble det gjennomført en mellomevaluering i regi av Kultur og Innbyggerdialog v/Demokratienheten.

Sluttevalueringen i 2022 ble ivaretatt av stabsområdet Samhandling og innovasjon. I konklusjonen sies følgende:

Tiltaket bidrar i liten grad til dialogmøtenes første målsetting: Lokale organisasjoner og ildsjeler utvikler samarbeid og ideer om hva som kan gjøre lokalsamfunnet til et enda bedre sted å bo.

Evalueringen tyder på at dialogmøtene til en viss grad bidrar til at lokalpolitikere blir bedre kjent i ulike bydeler. Mange av innleggene oppleves interessante, men bidrar i liten grad til at politikerne blir bedre kjent med området, dets behov eller utfordringer.

I nåværende møteform har det ikke vært dialog, kun enveis informasjon fra inviterte deltagere til politikerne. Det er misforhold mellom dialogmøtenes målsetting og dialogmøtenes form. Målsettingene for dialogmøtene samsvarer heller ikke med politikere og innbyggeres forventninger til dialogmøtene.

Som anbefaling sies det avslutningsvis i rapporten:

- Formannskapet bør ta et tydeligere eierskap til innhold og oppfølging av møtene
  - De vedtatte målene bør revurderes for at de i større grad skal samsvare med forventningene

- Form og innhold i møter må tilpasses mål og forventinger til dialogmøtene.
- Formannskapetets dialogmøter bør ikke fungere som alternativ inngang til kommunal administrativ saksbehandling.
- Skal møtene fortsatt kalles dialogmøter, bør det legges opp til dialog.
- Det anbefales å vurdere dialogmøtene i sammenheng med bydelsråd og temamøter

På bakgrunn av denne evalueringen ble det fremmet sak for bystyret den 20.9.2023, sak 142/23. Bystyret gjorde da følgende vedtak:

1. Formannskapet anbefaler at dialogmøtene settes på vent og starter opp i 2024 med fornyet innhold.
2. Det avholdes et temamøte, evt. legges frem en sak for formannskapet etter valget hvor møtenes innhold og politikernes deltakelse og planlegging av møtene drøftes.
3. Dialogmøtenes innhold utarbeides sammen med lokale bydelsråd der slike er etablert.

På formannskapetets møte 17. januar ble videreføring av dialogmøtene drøftet. Konklusjonen er at dialogmøtene må videreføres, og at man legger opp til en bedre dialog med målgruppene. Det ble i møtet påpekt at formannskapetets medlemmer ikke må opptre som partipolitikere på dialogmøtene.

Samarbeid med bydelsrådene

Det ble også anbefalt at dialogmøtene gjennomføres i samarbeid med de etablerte bydelsrådene. Dette er i tråd med anbefalingene fra evalueringen. Et samarbeid med bydelsrådene vil bidra til at formannskapet får kontakt med det organet som er tettest på befolkningen i den enkelte bydel. Det vil også gi legitimitet og status til bydelsrådene. Ulempen er at det ikke er etablert bydelsråd i alle 10 bydeler. Det er etablert bydelsråd i fem bydeler, og det arbeides med et sjettede. Det kan kanskje motivere til etablering i de resterende områdene at det enkelte bydelsrådet får ansvaret for å tilrettelegge for formannskapetets dialogmøter.

Temamøter

I tillegg til dialogmøter i de ulike bydelene, kan det være hensiktsmessig å lage et opplegg for temamøter. Hensikten med temamøtene er å dekke formannskapetets behov for mer informasjon om et avgrenset tema og derfor ønsker å møte mennesker som er berørt. Man kan tenke seg to alternative tilnærminger på temamøter:

1. Møter som inngår i et planlagt oppsett for henholdsvis vår- og høsthalvåret. De kan følge et opplegg hvor organisasjoner og privatpersoner kan holde innlegg. I tillegg kan det avsettes tid til spørsmål og innlegg fra tilhørerne.
2. Det andre opplegget for temamøter kan være møter som rigges på kort varsel fordi formannskapet ønsker informasjon om mer dagsaktuelle tema, for eksempel tema som er omtalt i media. Dette kan være en krevende form for både administrasjon og formannskapetets medlemmer, men vil vise at dagsaktuelle utfordringer i samfunnet blir tatt på alvor.

Temamøter må ha en tydelig agenda, og forutsetter en viss grad av forberedelser. Noen må holde innlegg før det åpnes opp for spørsmål og innspill fra formannskap og tilhørere.

Møter med mindre regi

På formannskapetets møte 17.1.24 ble det også påpekt at de gjennomførte dialogmøtene hadde for stram regi. Kommunedirektøren er ikke helt enig i denne konklusjonen. De avholdte dialogmøtene var todelt, hvor første del var regisert og planlagt, mens andre del var åpent for innspill og spørsmål. Det var ansett som nødvendig at første del var planlagt med ulike tema for å skape interesse i lokalbefolkningen. På noen av de gjennomførte møtene var det stort engasjement med mange innlegg og spørsmål i andre del av møtet. Det anbefales derfor at dialogmøtene fortsatt har et opplegg med forberedte innlegg, men at det må være satt av tid for spørsmål og innlegg fra tilhørerne slik at dialogen oppleves som reell.

Hvordan kan formannskapet ta et større eierforhold til møtene?

Formannskapet må ta et større eierforhold til dialogmøtene. Dette kan løses ved at formannskapets medlemmer deltar i planlegging av møtene og at formannskapet har et eget punkt på saklisten etter hvert dialogmøte hvor man drøfter og reflekterer over det som ble tatt opp. Dersom formannskapet ønsker at administrasjonen skal saksbehandle noen innspill, tas dette opp på vanlig måte i formannskapsmøtet.

Det er ikke nødvendig at hele formannskapet deltar i planleggingen av dialogmøtene. Kommunedirektøren anbefaler at formannskapet oppretter et arbeidsutvalg på 3-4 personer som får ansvar for å planlegge og evaluere de gjennomførte møtene. Medlemmene i dette utvalget må etablere et samarbeid med administrasjonen for å gjennomføre det praktiske opplegget som annonsering, bestilling av lokale og gjøre avtaler med ulike målgrupper og organisasjoner og så videre.

Dialog eller debatt

Det ble gjennomført en spørreundersøkelse blant de som holdt innlegg på dialogmøtene i perioden 2020-2023. Flere av disse svarte at de opplevde at det ikke ble så mye dialog. Det var på forhånd enighet innad i formannskapet om at ingen av medlemmene skulle fremme partipolitikk. Utfordringen med de tidligere dialogmøtene var at politikerne forflyttet seg fra én arena til en annen med en drøy times mellomrom. På den ene arenaen, dvs. selve formannskapsmøtet, var målet å debattere og fremme egne synspunkter. Mens det på den andre arenaen, som var selve dialogmøtet, var rollen en helt annen. Her skulle formannskapets medlemmer lytte til både innbyggerne og hverandre uten å fremme partipolitiske synspunkter. Denne overgangen krever bevissthet om hvor man befinner seg og hva som er formålet.

Ved en videreføring av dialogmøtene må Formannskapet ha etablert et sett med spilleregler som følges. Reglene må være utformet slik at de ikke virker passiviserende på en slik måte at politikerne ikke tør å ta ordet. Reglene må også fungere slik at det ikke utvikler seg en partipolitisk diskusjon mellom formannskapets medlemmer.

Strømming av møtene

Formannskapets dialogmøter ble strømmet. I starten skjedde dette kun med en mobiltelefon. Da pandemien forhindret fysiske samlinger, ble en profesjonell aktør leid inn for å strømme både via Facebook og på Teams. Etter pandemien ble det innkjøpt utstyr slik at kommunen kunne stå for strømming selv. Interessen for å følge med på nett har variert. Antall personer som har fulgt med i sanntid har variert fra 30 til 100 personer, men tall fra Facebook viser at så mange som 1500 har vært innom og sett video opptakene i ettertid. Med andre ord - strømming gjør det mulig å nå ut til flere. Men rigging før og etter møtene er ressurskrevende, og må derfor vurderes fortløpende. Man kan eventuelt begrense seg til opptak av lyd og publisere opptaket på kommunens nettsider i etterkant av hvert møte. Dette bør vurderes av Formannskapets arbeidsgruppe og administrasjonen.

Lokalisering av dialogmøtene

Formannskapets dialogmøter ble arrangert ulike steder i kommunen, stort sett på skoler i nærmiljøet. Temamøtene om Odderøya og med studentrådet ble arrangert på hhv Kulturskolen og UiA. De to siste møtene med frivilligheten og med flerkulturelle, ble arrangert i bystyresalen. Det er noen fordeler med å arrangere dialogmøter sentralt som i bystyresalen fordi det krever mindre forberedelser. Møtelokale som bystyresalen er mer tilgjengelig for både Formannskap og administrasjonen. Men ved møter med lokalbefolkningen må møtene arrangeres i lokaler nær de man skal møte.

Andre dialogmetoder

Det finnes mange ulike dialogmetoder og medvirkningsformer. Ikke alle er like egnet når dialogen skal skje mellom politikere og innbyggere. Administrasjonen har et større register å spille på. En utfordring er også hvordan politiker rollen defineres og oppfattes av innbyggerne. Politikerne kan stille spørsmål, men ikke gi løfter med mindre det allerede finnes vedtak som kan støtte opp. Administrasjonen kan være mer konkret fordi man både har et faglig utgangspunkt og kjenner de økonomiske rammebetingelsene.

Det bør være en fortløpende vurdering av hvilke dialogmetoder som benyttes. Dette støtter opp under forslaget om en tettere kontakt mellom formannskapet og administrasjon.

Juridisk grunnlag

Økonomiske konsekvenser

Det er ikke gjort beregninger av kostnadene. Kostnadene har sammenheng med møtelokalenes beskaffenhets, blant annet behovet for å leie inn lydteknikk med tekniker.

Uttalelse fra rådene (Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse, Studentutvalget og Ungdommens bystyre)

Rådernes ansvarsområder kan særlig være aktuelle i forbindelse med temamøter. Det forrige formannskapet møtte studentene på et temamøte hvor studentutvalget hadde regien. Når det gjelder barn og unges interesser bør man videreføre ordningen med at representanter fra elevrådene, eventuelt ungdommens bystyre, inviteres til å holde innlegg.

Barn og unges interesser

I forrige periode ble barn og unge representert på alle dialogmøtene som ble gjennomført i kommunens bydeler. Innleggene fra denne gruppen bidro positivt til dialogmøtenes kvalitet. Ved framtidige dialogmøter bør man invitere representanter for barn og unge slik at de får mulighet til å fremme sitt syn.

Medvirkning med innbyggere/brukerrepresentanter

Dialogmøtene kan arrangeres i samarbeid med innbyggere gjennom samarbeid med bydelsrådene.

Klima- og miljøkonsekvenser

All transport har klima- og miljøkonsekvenser. For møter i nærmiljøet vil dette være begrenset.

HMS/Folkehelse

Ingen

Vurdering

Dialogmøter i storkommunen Kristiansand har fått fornyet aktualitet etter folkeavstemmingen.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Dialogmøtene videreføres i første omgang i samarbeid med bydelsrådene slik at man får testet ut dette som en ny modell. Det nedsettes en arbeidsgruppe fra formannskapet

som i samarbeid med bydelsrådene planlegger dialogmøtene. I tillegg kan arbeidsgruppen sette opp egne temamøter etter behov.

Punkt .: Delegerede saker

Punkt .: Meldingssaker

Punkt .: Referatsaker